

Piltidel on näha kolm maailma, mis läbivad „West Side Story”.

Jetsid — ameeriklased, kes peavad Ameerikamaad omaks, vaatamata sellele, et ka neile on see maa uus: nende hulgas on poolakas, iirlane jt.

Puertoriikolased, kes on unistanud vabast ja heast elust Ameerikas ja kes on igal juhul võõrad (eriti jetside arvetes).

Tony (Toomas Tohert) ja Maria (Tiiu Kütt), XX sajandi Romeo ja Julia, kellega pole määratud õnne selles patuses maailmas. Ennekõike nendest lähtudes sünnib tragöödia.

Maailmas, kus valitseb julmus ja vägi, rahvaste ja rasside vaheline vaen, peabki kõik kaunis traagiliselt lõppema. Muusikal on inspireeritud Shakespeare'i „Romeost ja Juliast” ja Shakespeare'i tragöödiate tugevus minu arvates just selles seisnebki, et ta oskab luua atmosfääri, situatsiooni, kust pole lootust välja pääseda. Vaataja tajub seda eesriide avanemisest alates. Selles on fataalsust. Publiku ja lava vahel käivitub huvitav protsess: vaatajad teavad, et lugu lõpeb halvasti, aga tegijad teevad näo, et nad ei tea seda ja justkui püüavad saatuslikku lahendust vältida. Siit ehk algabki tõeline teatrimaagia.

„WEST SIDE'i” MAAILMAD

Ometi on „West Side'is” rohkem lootust kui „Romeos ja Julias”, tragikoomilist elementi on ju päris palju, tekstki on vaimukas.

Erinevus on selles, et Romeo ja Julia saavad mõlemad surma, Maria jääb elama.

Kuigi — see polegi enam tähtis.

Siiski, „Romeos ja Julias” on koomilisust rohkem, näiteks amm, Mercutio. „West Side'is” polegi läbinisti koomilist karakterit.

Kurjus ja julmus on selle tüki tugevaimad märksõnad. Samas kannavad paljud muusikali tegelased endas hävinu pitsert.

Need noored ei oska vastata küsimusele, miks maailm on julm, ta oli selline enne neid. Ehk tüki sõnadega: Doc: „Te teete sellest maailmast täipesa!” Action: „Sellisena me selle maailma eest leidsime.”

Ja nii see on.

Siin võib leida veel palju sügavamaid seoseid. Miks inimene üldse on selline? Mõeldes neile seostele ja nähes meidki ümbritsevat maailma, kus enam ei ole turvaline, jõudsin õudusega järeldusele: äkki on inimene kui liik ennast ammandanud. Äkki on Lunastajal viimane aeg tulla. Kuigi, ka varasematel aegadel on korduvalt leitud, et kaugemale pole kurjuses enam võimalik minna.

Miks nad tapavad? Miks pole armastusel eluõigust? See jääbki lahtiseks. Jetside kamp ei võitleks ju selle tänavajupi pärast, kui neil oleksid teised võimalused. „Võmide jaoks pole me inimesed. Me oleme

räpased retsihakatised,” ütleb Action. See on järelkult juba ette otsustatud.

Ega Montecchid ja Capulettidki vist oma vaenu algpõhjust enam mäletanud?

Shakespeare võttis seda kui aksiomi. Vaen lihtsalt eksisteeris, oli paratamatus. Vaenul pole arukat põhjust ka „West Side'is”.

„West Side Story” on sügavalt ameerikalik tükk.

Autorid tahtsid esialgu teha muusikali juutide ja kristlaste kokkupõrkest. Aga mis puutub ameerikalikkusesse, siis olen püüdnud sellelaadseid tükke seni vältida. Ma pole ise seal käinud, tajun seda maad vaid filmide, inimestega kokkupuudete ja miks ka mitte Moskva kaudu.

Mida see viimane tähendab?

Suurrahvaste sarnasust on ju ennegi märganud.

Tükis mängib suurt osa väga hea muusika.

Lepime kokku, et muusika on väga hea, aga ärme parem püüamegi hakata sellesse põhjatusse kuristikku vaatama.

Nii palju loost endast. Teine etapp on see lavale tuua, jätame selle praegu vahele. Jätkame kolmandaga: kuidas tuua „West Side Story” lavale kogenematute näitlejatega.

Otsides veel paralleele „Romeo ja Julia” arvan, et Shakespeare'i draama on tugev ka sellepärast, et kõike kogevad selle tegelased esimest korda elus. Tunded on tugevad ja vahetud: armastus, pettumus,

armukadedus, kaotus. On suur õnn, et olen saanud töötada „West Side'i” tegelaste eakaaslastega.

Aga nad on ju noored ja veel mitte professionaalid.

Muidugi, nad ei ole veel päris professionaalid, kuid ka lavakunstikateedrist tulnud pole seda, kuigi nemand on juba kõike proovinud. Nad on kujunemisjärgus, mitte ainult lauljatena, vaid ka isiksustena. Näitlejad jagunevad minu arvates tinglikult kolme liiki: vaieldamatud professionaalid, need, kes esitavad kujutlust tunnetest ja need, kes mängivad ettekujutust tunnete mängimisest — paraku on neid viimaseid muusikateatris päris palju. „West Side'i”

noored õnneks ei oska seda viimast varianti „kasutada”.

Kas on lootust, et töö „West Side'iga” võib midagi muuta ka noorte lauljate koolituses?

See ei sõltu minust. Mõned aastad tagasi esitasin oma programmi, seda pole küll ära põlatud, aga sellest pole rohkem juttu ka olnud. Kas „West Side Story'le” järke ka tuleb, ei julge praegu veel lubada.

Vahendanud
MARE PÖLDMÄE

